

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. C. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

E. Cristoforeanu.—*Reforma Codicelor* (Incheiere).
Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție*,
s. III.—Faliment.—Incetarea plăților.—Jenă momentană.—
Protestul unei singure cambii.

(N. Georgescu cu judele-sindic al falimentului T. C. Antoniu).

Curtea de Apel București, s. III.—Testament.—Expropriere
pentru utilitate publică.—Dacă revoacă legatul.—Transfertul
proprietății de la proprietar la Stat.—Când are loc.

(Casa Rurală cu M. Capuțineanu).

Trib. Gorj, s. I.—Expropriere pentru utilitate națională.

—Improprietar.re.—Plutonier reangajat.
(Vasile Ulmet cu Minist. Agriculturii).

Premiile Juridice ale Academiei.

Jurisprudența străină.

REFORMA CODICELOR¹⁾

III. In ce spirit trebuie înfăptuită reforma legislativă.

Se va obiecta că în dreptul german judecătorul are o mai mare latitudine de a se conduce în rezolvarea litigiilor după principiile echității juridice decât în dreptul nostru, că prin urmare în hotărârile lui este mai degajat de formulele stricte din cod. Acest adevăr nu se contestă; însă un lucru: se știe că atât codul civil cât și codul comercial german fiind de odată mai recente sunt cu mult mai complete decât codurile noastre în ce privește reglementarea instituțiilor respective; așa fiind este lesne de înțeles că terenul de aplicație al echității în justiție este foarte redus și prin urmare rolul moralizator al judecătorului este iluzoriu; judecătorul german nu judecă după criterii extrase din etica juridică socială ci după dispozițiile din legi; morala și echitatea nu fac decât să acopere lacunele legii sau să întregască dispozițiile necomplete; când însă un cod tratează în mod complet toate materiile ne întrebăm la ce se mai reduce rolul intervenționist al judecătorului?

S'a spus că formulele întrebuițate de legiuitorul german sunt atât de elastice încât permit judecătorului o mânuire ușoară a lor după criterii interpretative variate și prin urmare facultatea de apreciere a judecătorului este mai mare; această constatare este adevărată, însă ea nu ridică nimic din valoarea calitativă a dreptului nostru de oarece legiuitorul viitor nu are decât să imprime aceeași elasticitate textului legii (conducându-se însă nu după cece s'a făcut în Germania ci după tre-

buințele deduse din stările dela noi), pentruca acuzația adusă dreptului nostru de a fi creat o justiție automată să se spulbere, deși după cum am văzut această acuzație este nedreaptă.

În sfârșit s'a mai susținut că în dreptul nostru s'a sacrificat fundamentul moral în favoarea formei, ceea ce iarăși este inexact de oarece confruntând oricare dispozițiune din codul civil sau comercial german cu dispozițiunea corespunzătoare din codul nostru, dacă vom constata deosebiri de redactare, chiar esențiale, fondul este identic în cele mai multe cazuri sau în tot cazul chiar dacă diferă, aceste diferențe nu se inspiră din criterii morale ci sunt efectul teoriilor consacrate în doctrină.

Întreg edificiul dreptului nostru civil a fost construit pe regulile extrase din morala familiară și socială; raporturile cele mai intime din viața de familie și acelea care se nasc din activitatea noastră în colectivitate sunt disciplinate de dispozițiile din cod fără ca să se fi adus vreodată acuzația că vre-un precept impus de morala cea mai austeră este nesocotit de cod, de oarece până astăzi nu am asistat la nici o reacțiune a conștiinței sociale în această privință.

De altfel, dacă făuritorii codului civil napoleonian ar fi făcut complectamente abstracție de elementul moral, acest cod nu ar fi avut o viață atât de lungă; dreptul nu se concepe numai printr'un sistem de constante juridice așa cum îl găsim la Români ci el trebuie să fie produsul viu al vieții, să închidă în formule clare tendințele manifestate în practică; morala și dreptul nu pot trăi izolate ci trebuie să se completeze reciproc; finalitatea dreptului este sancționarea obligațiilor morale înrădăcinate în conștiința socială, iar nu să le nesocotească; violarea acestor obligațiuni are de efect turburarea armoniei sociale, de aceea dreptul trebuie să intervină și să le sancționeze, căci după cum spuneam mai sus idealul dreptului roman trecut în legislațiile țărilor neolatine cu transformările substanțiale ce a suferit, este întronarea armoniei sociale, ceea ce nu se poate realiza decât prin moralizarea activității noastre²⁾.

Iată considerațiunile pentru care socotim eronată părerea acelor care susțin modernizarea dreptului nostru în spirit german făcând tabula

1) A se vedea *Dreptul* No. 12, 15 și 20 a. c.

2) Despre responsabilitatea care derivă din ruperea nejustificată a tratativilor contractuale, p. 44 de *E. Cristoforeanu*

rasa de tot patrimoniul nostru moral și cultural, de educația seculară, într'un cuvânt de felul nostru de a fi latini, de spiritul latin în care am crescut și pe care încă nu avem motive să-l disprețuim îndreptându-ne privirile spre spiritul german ca spre ultima salvare a noastră.

E Cristoforeanu
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 22 Noembrie 1927

Președinția D-lui St. Mladoveanu, președinte

Niculae Georgescu cu judele sindic al falimentului T. C. Antoniu.

FALIMENT.— ÎNCETAREA PLĂȚILOR.— SIMPLĂ JENĂ TEMPORARĂ.— PROTESTUL UNUI CAMBII.— DACĂ CONSTITUE O DOVADĂ PEREMTORIE DE ÎNCETAREA PLĂȚILOR.— PROBA CONTRARĂ.— ART. 695 C. COM.

Pentru ca un comerciant să fie în încetare de plăți în sensul art. 695 c. com. trebuie ca imposibilitatea de plată a comerciantului să fie notorie și extremă prin faptul material al neplății datoriiilor, iar nu cauzată numai de o jenă accidentală sau timporară.

Ast-fel, protestul unei cambii nu face dovada peremtorie a încetării plăților, el putând constitui cel mult o prezumție, care poate însă fi combătută prin orice probă.

No. 949.— Admis recursul făcut de către Nicolae Georgescu în contra deciziunii Curții de Apel din București S. III cu No. 75 din 6 Aprilie 1927 în proces cu judele-sindic al falimentului T. C. Antoniu.

Curtea deliberând,

Având în vedere că din actele dela dosar, din deciziunea atacată cu recurs, rezultă că prin petițiunea înregistrată la No. 31.683 din 1925, Societatea „Amidon” a chemat în judecata tribunalului Ilfov secția I-a comercială pe T. C. Antoniu pentru a fi declarat în stare de faliment, iar tribunalul prin sentința No. 391 din 31 Martie 1926 a admis acțiunea zisei societăți și declarând în stare de faliment pe T. C. Antoniu, fixează în mod provizoriu epoca încetării plăților pe ziua de 5 Ianuarie 1925;

Că recurentul N. Georgescu făcând contestațiune în contra hotărârii tribunalului, în ce privește data fixată pentru încetarea plăților, aceasta prin sentința No. 826 din 10 Iulie 1926, admite contestația și fixează data definitivă a încetării plăților la 10 Iunie 1925;

Că judele-sindic al falimentului și unii creditori atacând cu apel această hotărâre a tribunalului, Curtea de apel București, secția III-a, prin deciziunea supusă recursului a admis apelurile și reformând sentința atacată, menține data de 5 Ianuarie 1925, ca dată definitivă de încetare a plăților, fixată ca dată provizorie de tribunal pe considerațiunea că falitul la 5 Ianuarie 1925 și la 31 Mai 1925 a avut două polițe protestate, e adevărat ahiitate a doua zi și faptul protestului în sine este o suficientă dovadă de încetarea plăților, fiind indi-

ferentă împrejurarea că falitul a doua zi după protest a plătit cambiile protestate;

Având în vedere că prin motivele de casare recurentul se plânge în contra acestei soluțiuni și pretinde că Curtea de apel a săvârșit o omisiune esențială în aceia că nu s'a pronunțat și examinat unele mijloace de apărare invocate de apel;

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că într'adevăr recurentul înaintea Curții de apel a susținut în apărare că falitul T. C. Antoniu nu era în încetare de plăți la 5 Ianuarie 1925, întrucât după această dată a cumpărat o vie de 20 pogoane cu un preț de 1.400.000 lei; care se găsește și azi în activul falimentului; că diferite bănci mari, între cari chiar și unele bănci apelande, au acordat falitului după zisa dată credite importante, iar protestarea cambiilor la 5 Ianuarie și 15 Mai 1925, la intervale destul de îndepărtate, nu a fost decât o simplă neglijență, ca unul care le-a achitat pe amândouă imediat a doua zi, ceace exclude ideea neplății cerută de legiuitor, cea dela 25 Aprilie nefiind o cambie, ci o simplă trată neacceptată după cum stabilește tribunalul;

Că, pentru a fi în încetare de plăți, legiuitorul cere ca imposibilitatea de plată a comerciantului să fie notorie și extremă, prin faptul material al neplății datoriiilor, nu de jenă accidentală sau timporară, de proteste incidentale și achitate imediat sau de simple neglijențe. Protestul unei cambii nu face dovada peremtorie a încetării plăților, el putând constitui cel mult o prezumție ce poate fi combătută prin orice probă;

Că, recurenții propunând astfel de probe și mijloace de apărare — prezumții, certificate și martori—spre a dovedi că falitul nu se afla în încetare de plăți la 5 Ianuarie 1925, că s'a bucurat de credite importante după această dată, și că tot după această dată a făcut plăți însemnate și a stabilit cu martori lipsa scadențarului, fapt care explică neglijența neplății la scadență a celor două cambii achitate a doua zi, Curtea de apel omite să se pronunțe și să examineze aceste probe și mijloace de apărare, așa că ea săvârșește o omisiune, care este esențială, deoarece faptele invocate de recurent spre a le proba sunt de așa natură că ele pot avea ca efect a duce la o deslegare cu totul alta a preinei decât cea dată de Curtea de apel;

Că, astfel fiind, recursul urmează a fi admis pentru acest motiv, fără a se examina celelalte obiecțiuni din motivele de casare, a căror cercetare nu mai prezintă nici un interes;

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 14 Martie 1928

Președinția D-lui Aurel Lerescu, consilier

Casa Rurală cu Mihail Capuțineanu

TESTAMENT.— LEGAT.— REVOCARE TACITĂ.— INSTRĂINAREA LUCRULUI LEGAT.— CONDITIA ÎN CARE TREBUE FĂCUTĂ.— ART. 923 COD. CIVIL.

TESTAMENT.— LEGAT.— REVOCARE TACITĂ.— DACĂ EXPROPRIEREA PENTRU UTILITATE PUBLICĂ CONSTITUE O INSTRĂINARE CARE SĂ PRODUCĂ REVOCAREA LEGATULUI.— ART. 923 COD. CIVIL. EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.— MENȚINEREA PRINCIPIULUI JUSTEI ȘI PREALABILEI DESPĂGUBIRI.— TRANSFERUL PROPRIETĂȚII.— CÂND ARE LOC.— ART. 19. DIN VECHEA CONȘTI-

TUTIE CU MODIFICAREA DIN 1917.—ART. 2 PIN LEGEA AGRARĂ,
—DECRETUL-LEGE DE EXPROPRIERE 3687/918.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ. — TRANSFERTUL
PROPRIETĂȚII DE LA PROPRIETARUL EXPROPRIAT LA STAT.—
DACA POATE AVEA LOC ÎNAINTE DE PLATA ÎNDEMNITĂȚII DE
EXPROPRIERE.—ART. 2 DIN LEGEA AGRARĂ.—DISPOZIȚIILE DE
CRETULUI-LEGE 3687/918,

TESTAMENT. — LEGAT.— CAUCUȚITATE. — EXPROPRIEREA PENTRU
UTILITATE PUBLICĂ A BUNULUI LEGAT.—DECRETAREA EXPRO-
PRIERII ÎN TIMPUL VIEȚII TESTATORULUI. — DESĂVÂRSIREA
EXPROPRIERII PRIN PLATA ÎNDEMNITĂȚII DUPĂ MOARTEA TES-
TATORULUI.—CUI SE OUVINE ÎNDEMNITATEA DE EXPROPRIERE.
—ART. 19 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 927 COD. CIVIL.

1. Dacă potrivit art. 923 cod. civ. înstrăinarea lucrului legat făcut de testator sub ori ce titlu sau sub orice formă, constituie o cauză de revocare tacită a legatului, pentru ca această înstrăinare însă să producă revocarea — deși textul nu o spune — trebuie să fie făcută din libera voință a testatorului, căci din moment ce lipsește consințământul nu există nici înstrăinare valabilă și nici voința de a revoca.

2. Exproprierea pentru o cauză de utilitate publică a unui imobil care face parte dintr'un legat, nu poate produce revocarea legatului în ce privește acel imobil, de oare-ce exproprierea, în care testatorul are numai un rol pasiv, se face nu din voința acestuia, pentru ca să i se poată atribui intenția de a revoca legatul, ci de autoritatea publică în virtutea Constituției și pe bază de lege.

3. Legiuitorul revizionist din 1917 când a admis și principiul exproprierei pentru utilitate națională, în virtutea căruia a intervenit apoi decretul-lege de Expropriere 3687/918 și Legea Agrară din 1921, nu a introdus un text nou, ci a adăugat numai un alineat nou pe lângă cele existente în vechiul text al art. 19 din Constituție, în care a prevăzut și exproprierea pentru utilitate națională, ast-fel că și față de această expropriere, urmează a se aplica principiul stabilit de același articol și anume că nu poate avea loc fără o prealabilă despăgubire, ceace face să rezulte lămurit că transfertul proprietății de la expropriat la Stat nu poate avea loc până nu se face plata despăgubirii.

4. Cu toate că prin art. 2 din legea agrară se prevede că pământul expropriat pe baza Decretului No. 3687/918 este definitiv expropriat și că Statul este considerat proprietar al pământului expropriat de la 15 Decembrie 1918, însă legiuitorul prin aceste dispozițiuni nu a voit alt-ceva de cât să creeze o ficțiune care să asigure aplicarea legeri agrare în raporturile dintre Statul expropriant și proprietarul expropriat și să înlesnească într'un interes de ordin politic și social transmisiunea imediată a pământului la săteni, fără ca de aci să înțeleagă să desființeze principiul după care exproprierea nu poate să aibă loc de cât după o prealabilă despăgubire.

5. Exproprierea neputând opera transfertul proprietății de cât după plata despăgubirii, urmează că chiar dacă o expropriere a fost decretată în timpul vieții unui testator, însă din moment ce ea nu a fost desăvârșită de cât după moartea acestuia, legatarul are dreptul asupra îndemnității cuvenită pentru lucru expropriat, ce făcea parte din legatul său, și care potrivit art. 899 c. civil trecuse asupra sa din momentul morții testatorului.

Jurnal No. 1509/928. — Repusă afacerea pe rol pentru a se proba dacă suprafața expropriată de 727 H. din moșia Bucșani Rățoia și cât anume din această suprafață fece parte din pământul arabil testat Casei Rurale de defuncta Elena Dalles.

S'au ascultat D-nii avocați Em. Dendrino și Istrate Micescu pentru apelanta Casa Rurală și Șeimeanu pentru intimatul Mihail Capuțineanu.

Curtea,

Având în vedere că prin apelul de față, apelanta Casa Rurală cere ca Curtea să reformeze sentința tribunalului Ilfov, secția IV cu No. 711 din 13 Mai 1925 și să oblige pe pârâțul dela prima instanță Mihail M. Capuțineanu, azi intimat, ca pe lângă suprafața de 117 ha. teren arabil rămas din exproprierea moșiei Bucșani-Rățoia, pe care a fost condamnat prin sentința apelată ca să-l predea Casei Rurale în calitate de legatară cu titluri particulare conform art. 6 din testamentul defunctei Elena Dalles, să-i predea și idemnitatea de expropriere consistând în 446.400 lei titluri de rentă valoare nominală cu cupoanele lor dela data emisiunii 1.970.200 lei rentă amortizabilă 5 la sută și 24.628 lei nuemrar, cari se cuvin tot ei, întrucât potrivit testamentului Casa Rurală era îndreptățită să ceară tot pământul arabil din moșia Bucșani-Rățoia.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

La 15 Iunie 1925 apelanta de astăzi, Casa Rurală chiamă în judecată pe intimatul Mihail M. Capuțineanu în calitate de legatar universal și executor testamentar al defunctei Elena Dalles, pentru ca să i se acorde dreptul de a intra în posesiunea legatului prevăzut de art. 6 din testamentul cu data de 16 Mai 1918 al numitei defuncte și consistând în pământul arabil de pe moșia Bucșani-Rățoia (judțul Dâmbovița) înscopul de a-l distribui țărănilor indicați în acel act.

La 1 Octombrie 1925 intervine în proces alături de Casa Rurală și sătenii: Anica Nicoară, Vasile G. Secorin, Dumitrache Popescu și Matei Stănescu cultivatori de pământ din comuna Bucșani-Rățoia cari motivează intervenția lor pe considerațiunea că sunt din cei în drept de a beneficia de legatul lăsat Casei Rurale și cer în consecință și dânsii admiterea acțiunei aceștia.

Tribunalul Ilfov, secția IV la care a fost repartizată spre judecată acțiunea Casei Rurale, prin sentința cu No. 991 din 1 Noemvrie 1925 constată că din testamentul depus la dosar rezultă că se cuvine reclamantei legatul cerut prin acțiune și în consecință obligă pe pârâțul M. M. Capuțineanu ca în calitate de legatar universal și executor testamentar al defunctei sale mătuși Elena Dalles, să predea Casei Rurale posesiunea legatului prevăzut la art. 6 din testament.

Cererea de intervenție însă este respinsă ca inutilă.

Această sentință fiind dată în lipsa părâtului Miail M. Capuțineanu, acesta cu petiția înregistrată la No. 452 din 1924 face opoziție care se judecă în ziua de 5 Mai 1923, iar la 15 Mai Tribunalul prin sentința ce pronunță admite în parte opoziția făcută de Mihail Capuțineanu și-l obligă să predea Casei rurale numai suprafața de 117 ha teren arabil rămas din exproprierea moșiei Bucșani-Rățoiaia.

Motivul pe care se întemeiază Tribunalul, când admite opoziția părâtului Mihail M. Capuțineanu este că întru cât s'a expropriat definitiv o parte din terenul arabil care forma conform art. 6 din testamentul defunctei Elena Dalles legatul Casei Rurale, această expropriere conform art. 923 C. civil revoacă legatul pentru tot ce s'a înstrăinat, astfel că astăzi Casa rurală numai poate pretinde decât numai porțiunea rămasă din expropriere iar nu și renta obținută în schimbul terenului expropriat.

Deasemenea Tribunalul mai motivează că chiar dacă exproprierea s'ar socoti ca un fapt involuntar, încă acțiunea reclamantei nu poate fi admisă, de oarece în această ipoteză are a se face aplicarea art. 927 cod. civil, legatul devenind caduc pentru partea expropriată.

În contra acestei sentințe Casa rurală face apelul de față care prin efectul său devolutiv repune în discuție chestiunile desbătute la prima instanță.

Având în vedere ca în apel în ședința dela 13 Ianuarie 1928, înainte de orice discuție asupra fondului, intimatul Mihail Capuțineanu a ridicat incidentul de tardivitatea apelului Casei rurale, incident însă care a fost respins de Curte prin jurnalul din 21 Februarie 1928, pentru motivele arătate în acel jurnal.

Având în vedere că în fond chestiunea care urmează a fi examinată de Curte, pentru soluționarea procesului de față, este aceea de a se ști dacă din moment ce prin testamentul defunctei Elena Dalles s'a lăsat Casei rurale întreg terenul arabil de pe moșia Bucșani-Rățoiaia, județul Dâmbovița, intervenind exproprierea, legatarul Casa rurală are dreptul de a pretinde numai ceea ce a rămas din expropriere, sau are dreptul și la indemnitatea echivalentă cu porțiunea expropriată din corpul legatului ce i-a fost lăsat.

Având în vedere că intimatul Mihail Capuțineanu înainte de a discuta asupra acestei chestiuni, susține că, apelanta Casa rurală, oricum ar fi privită chestiunea în drept, nu mai poate în nici un caz să pretindă înaintea Curții indemnitatea de expropriere, întru cât aceasta nu a făcut obiectul cererii la prima instanță, unde apelanta a reclamat numai dreptul de a intra în posesiunea pământului arabil de pe moșia: Bucșani-Rățoiaia.

Având în vedere că din cuprinsul acțiunii dela prima instanță a apelantei de astăzi Casa rurală, se constată că aceasta a reclamat tot legatul prevăzut în art. 6 din testament, astfel că dacă în momentul întinderii acțiunii acest legat consta în întreg pământul arabil de pe moșia Bucșani-Rățoiaia, iar în urmă intervenind exproprierea, pentru partea expropriată din acest legat s'a depus indemnitatea de expropriere, nu se poate susține că se mo-

difică în apel cauza și obiectul cererii, prin faptul că reclamanta apelantă pretinde să i se dea în valoare (indemnitatea de expropriere), ceea ce nu i se mai poate da în natură (terenul expropriat din legatul lăsat de defuncta Elena Dalles).

Având în vedere că cu atât mai puțin se poate susține în speță, că prin o asemenea cerere apelantul a modificat în apel cauza și obiectul acțiunii sale, cu cât se constată că încă dela prima instanță cu ocaziacercetării opoziției făcute de M. Capuțineanu, la apărarea acestuia motivată pe consideratiunea că deși prin testamentul defunctei Elena Dalles s'a lăsat Casei rurale întreg pământul arabil din moșia Bucșani-Rățoiaia, totuși întrucât în urma exproprierei a rămas 117 ha, dânsul nu mai poate fi obligat decât să predea această întindere de teren, Casa rurală a cerut ca în acest caz să i dea în valoare (rentă de expropriere) ceea ce nu i se mai poate da în natură, astfel că formulând această pretențiune și prin petiția de apel, nu poate fi vorba de violarea dreptului de apărare supus la două grade de jurisdicție, mai ales că din examinarea sentinței apelate se constată că și la prima instanță s'a discutat de părți această chestiune și Tribunalul a soluționat procesul motivând asupra ei.

Că dar această obiecțiune a intimatului M. Capuțineanu, având a fi înlăturată, Curtea urmează să examineze acum dacă este fondată cererea apelantului cu privire la indemnitatea de expropriere acordată pentru porțiunea expropriată din legatul ce i-a fost lăsat.

Având în vedere că apelanta Casa rurală susține că din moment ce prin testamentul defunctei Elena Dalles i s'a lăsat întreg terenul arabil din moșia Bucșani-Rățoiaia, urmează că drepturile legatarului universal intimatul Capuțineanu se întinde asupra întregii averi a defunctei mai puțin această întindere de pământ și cum nici legatarul universal M. Capuțineanu nici dânsa ca legatară cu titlu particular nu pot avea mai multe drepturi de vocațiune ereditară decât cele indicate de intențiunea testatoarei prin testamentul său, neîntemeiată este pretenția legatarului universal de a păstra în patrimoniul său sub formă de echivalent și în valoare ceea ce înlocuiește terenul expropriat din moșia Bucșani-Rățoiaia, adică indemnitatea de expropriere, asupra căreia din contra dânsa are tot dreptul.

Având în vedere că intimatul Capuțineanu, în apărare, susține că apelanta nu poate pretinde indemnitatea de expropriere acordată pentru porțiunea expropriată din terenul arabil de pe moșia Bucșani-Rățoiaia care a figurat în testamentul defunctei Elena Dalles ca legat lăsat Casei rurale, de oarece potrivit art. 923 cod. civil orice înstrăinare a obiectului legat, făcută cu orice mod sau condițiune, revoacă legatul pentru tot ce s'a înstrăinat, ori în speță, susține intimatul, legatul lăsat Casei rurale urmează a fi considerat ca revocat pentru porțiunea expropriată, întru cât această expropriere echivalează cu o înstrăinare în sensul art. 923 cod. civil.

Considerând că, într'adevăr potrivit art. 923 cod. civil înstrăinarea lucrului legat făcută de testator sub orice titlu sau sub orice formă constituie o cauză de revocare tacită a legatului, însă această înstrăinare pentru a produce revocarea — deși textul nu o spune — trebuie să fie făcută din li-

bera voință a testatorului, căci din moment ce lipsește consimțământul nu există nici înstrăinare-valabilă și nici voință de a revoca.

Că deci, exproprierea pentru o cauză de utilitate publică a unui imobil care face parte dintr'un legat nu poate produce revocarea legatului în ce privește acel imobil, de oarece exproprierea, în care testatorul are numai un rol pasiv, se face nu din voința acestuia pentru ca să i se poată atribui intenția de a revoca legatul, ci de autoritatea publică în virtutea Constituției și pe bază de lege.

Având în vedere că din faptul că testatoarea a făcut declarația de expropriere din 4 Ianuarie 1919 în conformitate cu art. 20 din Decretul-Lege de expropriere și că a luat parte la toate instanțele de expropriere, nu poate reeși o manifestare de voință, cu intenția de a revoca legatul lăsat Casei rurale, de oarece aceste fapte n'au pornit în mod spontan din libera sa voință ci au fost săvârșite pentru satisfacerea cerințelor Decretului-Lege, de expropriere cărora testatoarea era datoare să se supună și dela care nu se putea deroba.

Că astfel fiind în speță nu poate fi cazul unei revocări tacite a legatului lăsat Casei rurale, care să rezulte din faptul înstrăinării de către testatoarea a lucrului legat și deci obiecțiunile ridicate de intimat în această privință urmează a fi înlăturate ca fiind lipsite de temei.

Având în vedere că intimatul Mihail Capuținea nu mai susține că chiar dacă în speță nu se poate spune că legatul a fost revocat, încă în acest caz legatul are a fi considerat caduc potrivit art. 927 cod. civil întrucât terenul lăsat ca legat Casei rurale de defuncta Elera Dalles a dispărut prin faptul exproprierei, încă în viață fiind testatoarea.

Având în vedere că reprezentanții Casei rurale susțin că nu se pot invoca în speță nici dispozițiunile art. 927 cod. civil de oarece exproprierea terenului care făcea obiectul legatului ce i l'a testat defuncta Elena Dalles, a avut loc, și s'a desăvârșit după moartea testatoarei, când dreptul asupra lucrului legat trecuse asupra Casei rurale ca legatară particulară.

Că deci, susține reprezentanții Casei rurale proprietatea terenului arabil expropriat din moșia Bucșani-Rățoia netrecând la Stat dela defuncta Elena Dalles, care a murit înainte de desăvârșirea exproprierei, ci dela Cassa rurală care ca legatară particulară câștigase legatul înainte ca proprietatea să fi trecut la Stat, dreptul la indemnitatea de despăgubire se cuvine legatarii cu titlu particular Cassa rurală în persoana căreia s'a deschis acest drept.

Că astfel fiind înfățișată problema juridică de către părți, Curtea pentru a se pronunța asupra chestiunii de a se ști cui aparține dreptul la indemnitatea de despăgubire pentru terenul arabil expropriat din moșia Bucșani-Rățoia urmează să examineze în drept, când a trecut acest teren în proprietatea Statului în virtutea exproprierei, în timpul vieții testatoarei Elena Dalles sau după moartea acesteia când terenul lăsat ca legat se găsea în proprietatea legatarii particulare Casa rurală.

Considerând că potrivit principiului pus de art. 19 din vechea Constituție nimeni neputând fi expropriat decât după o justă și prealabilă despăgu-

bire, urmează că proprietatea nu poate trece asupra Statului înainte ca despăgubirea să fie plătită, de oarece textul se exprimă categoric că această despăgubire trebuie să fie prealabilă.

Considerând că legiuitorul revizionist din 1917 când a încuviințat și exproprierea pentru utilitate națională în virtutea căreia s'a edictat Decretul-Lege de exproprierea No. 3687 din 1918 și Legea agrară din 1921 pe baza căreia s'a efectuat exproprierea care face obiectul discuțiunii în acest proces, nu a introdus un text nou, ci a adăugat numai un aliniat nou pe lângă cele existente în textul art. 19 din Constituție, în care încuviințează și exproprierea pentru utilitate națională, astfel că și acestia urmează a i se aplica principiul stabilit de art. 19 și anume că nu poate avea loc fără o prealabilă despăgubire, ceea ce înseamnă lămurit că nu se poate opera transfertul proprietății dela expropriat la Stat până nu se face plata despăgubirii.

Având în vedere că acesta fiind principiul care rezultă atât din vechiul text al Constituției cât și din cel modificat la 1917, urmează a se examina dacă legiuirile agrare în virtutea căreia s'a operat exproprierea au adus prin dispozițiunile lor vre-o modificare principiului de mai sus.

Considerând că nu numai că nu se poate concepe că legiuitorul agrar când prin dispozițiunile Decretului Lege 3697 din 1918 și ale legii din Iulie 1921, a legiferat tocmai pe baza principiului constituțional, a putut în acelaș timp să se depărteze dela acest principiu, înlăturând condițiunea prealabilei despăgubiri, dar încă din examinarea atenită a textelor din aceste legiuri, rezultă că principiul de mai sus a rămas respectat în totul.

Considerând că dacă într'adevăr în art. 2 din legea agrară se prevede că pământul expropriat pe baza Decretului No. 3697 din 1918 este definitiv expropriat și că Statul este considerat proprietar al pământului expropriat dela 15 Decembrie 1918, legiuitorul prin aceste dispozițiuni nu a voit altceva decât să creeze o ficțiune care să asigure aplicarea legii agrare în raporturile dintre Statul expropriant și proprietarul expropriat și să înlesnească într'un interes de ordin politic și social transmisiunea imediată a pământurilor la săteni, fără ca de aci să înțeleagă să desființeze principiul după care exproprierea nu poate să aibă loc decât după o prealabilă despăgubire.

Considerând că aceasta este adevărata interpretare a art. 2 din legea agrară și că legiuitorul a înțeles să reglementeze numai exercițiul dreptului de folosință asupra terenului expropriat, fără să ridice dreptul de proprietate asupra acelui pământ până la achitarea prețului despăgubirii, rezultă din însăși aceeași lege agrară care prin art. 60—68 prevede plata unei arenzi proprietarilor până la achitarea indemnității de expropriere, ceea ce înseamnă că însuși legiuitorul a recunoscut că mai înainte ca despăgubirea să fie achitată proprietatea nu poate trece dela proprietarul expropriat la Stat.

Că deci într'u cât, în drept, exproprierea nu poate opera transfertul proprietății decât după plata despăgubirii, urmează că chiar dacă o expropriere a fost decretată în timpul vieții testatoarei însă din moment ce ea nu a fost desăvârșită prin plata indemnității datorată decât după moartea acesteia, legatarul are dreptul asupra indemnității

cuvinită pentru lucrul expropriat, care făcea parte din legatul său, care potrivit art. 899 C. civil trecut asupra sa din momentul morții testatoarei.

Că pentru toate aceste motive, în speță, exproprierea desăvârșindu-se după moartea Elenei Dalles, când legatul trecut potrivit art. 899 cod. civil asupra legatarii Cassa rurală, aceasta are dreptul asupra indemnității de expropriere pentru terenul arabil expropriat din moșia Bucșani-Rățoia și deci apelul Casei rurale din acest punct de vedere este admisibil.

Având în vedere că intru cât nici din actele dela dosar, nici din debaterile cari au avut loc, nu s'a făcut înaintea Curței dovada dacă întreaga suprafață expropriată de 727 ha din moșia Bucșani-Rățoia, sau cât anume din această suprafață, face parte din pământul arabil lăsat prin testament Casei rurale, urmează că pentru ca Curtea să poată pronunța Decizia sa în procesul de față, să repună afacerea pe rol pentru ca de părți să se facă această dovadă.

Pentru aceste motive, redactate de d. Consilier Siliu Rădulescu repune afacerea pe rol.

Semnați: Aurel Lerescu, C. M. Ionescu, S. Rădulescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJ S. I

Audiența dela 4 Februarie 1928

Președinția D-lui B. Crivetz, Prim-președinte

Vasile Ulmet cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ. — PLUTONIER REANGAJAT. — IMPROPRIETĂRIRE. — ART. 22 AL. B, 23 ȘI 30 DIN LEGEA REANGAJĂȚILOR. — ART. 77 ȘI 85 DIN LEGEA AGRARĂ.

Jurnalul Consiliului de Miniștri care confirmă tabela de repărțire prevăzută de art. 25 din legea reangajaților, nu poate forma un titlu de împroprietărire pentru reangajații pensionari, de cât numai pentru moșiile Statului din stânga Dunărei sau din Dobrogea; pentru celelalte terenuri însă, expropriate conform legilor agrare din 1918 și 1921 și cari au trecut în posesiunea Casei Centrale — ele fiind destinate sătenilor pentru cari au fost expropriate, — Casa Centrală nu poate fi obligată a destina acele terenuri pentru împroprietărirea reangajaților, de cât numai în limita disponibilităților ce ea ar avea în comuna în care ei voesc a fi împroprietăriți.

No. 33. — Respinsă ca nefundată acțiunea introdusă de Vasile D. Ulmet în proces cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Casa Centrală a Improprietărirei.

Tribunalul,

Având în vedere că prin acțiunea de față reclamantul Vasile Ulmet fost reangajat plutonier actualmente pensionar din comuna Bumbești-Jiu a chemat în judecată Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Casa Centrală de Cooperatie și Improprietărire și Consilieratul Agricol din Tg.-Jiu, pentru a fi obligați să-i lase în plină și absolută proprietate una porțiune de teren de 7 ha situat în hotarul comunei Vădeni-Gorj în punctul numit

„Sub-Bezna“ mărginit la răsărit cu apa Jiului și la apus cu liziera pădurea Besnei, teren care face parte din terenul expropriat conform Legei Agrare din proprietatea Casei Școalelor, iar prin cererea suplimentară înregistrată la No. 35423 din 1927 a mai cerut să fie obligați a-i procura în natură o casă, o coșară, 2 boi, un car, un plug și celelalte unelte agricole de prima necesitate.

Având în vedere că reclamantul își motivează acțiunea pe împrejurarea că fiind reangajat pensionar, Consiliul de Miniștri prin jurnalul din 30 Ianuarie 1925, în baza legii de reangajare din 1913, i-a acordat gratuit 7 hectare teren cultură și 2500 m. p. din moșia expropriată Vădeni din acest județ, teren care i-a fost rezervat de Casa Centrală și pe care a fost pus în posesiune de organele Consilieratului Agricol, devenit astfel proprietar definitiv pe acea întindere de teren.

Având în vedere că atât Ministerul Agriculturii cât și Casa Centrală de Cooperatie și Improprietărire să opun acestei acțiuni în revendecare pentru motivul că reclamantul nu are nici un titlu de proprietate asupra pământului din acțiune care face parte din moșia Vădeni-Gorj, expropriată conform legii agrare, expropriere ce nu să aplică și împroprietăririlor făcute în baza legii reangajaților din 1913.

Având în vedere că din lucrările din dosar să constată că reclamantul V. Ulmet jandarm plutonier major regulându-și drepturile la pensie a cerut Ministerului de Război să fie împroprietărit gratuit cu 7 ha. și loc de casă în baza legii reangajaților în moșia Vădeni jud. Gorj, iar Consiliul de Miniștri prin jurnalul din 30 Ianuarie 1925 publicat în Monitorul Oficial din 24 Martie 1925 a încuviințat a i se acorda de Ministerul Agriculturii împroprietărirea cerută.

Considerând că după art. 22 al. b și art. 30 din legea reangajaților din 21 Aprilie 1925, reangajații admis pentru împroprietărire gratuită are drept să primească în plină proprietate, însă condițional 7 ha. pământ cultură pe una din moșiile Statului din partea stângă a Dunărei sau în interiorul Dobrogei, sau câte 20 ha. pe linia frontieră a Dobrogei, precum și un loc de casă în vatra comunei în întindere de 2500 m. p. iar după dispozițiunile art. 25 din aceeași lege, tabela prin care să hotărăște moșiile pe care urmează să fie împroprietăriți reangajații conform acestei legi, devine definitivă și obligatorie pentru Ministerul de Agricultură și Domenii după confirmarea Consiliului de Miniștri.

Având în vedere că conform legii agrare să expropiază pentru cauză de utilitate națională proprietățile rurale în scopul sporirii întinderii proprietății rurale țărănești.

Având în vedere că din dispozițiile art. 77 și urm. din Legea Agrară prin care să arată cari sunt persoanele îndreptățite a fi împroprietărite în pământul expropriat conform acestei legi, nu se vede enumărați și reangajații. Că în privința lor legea agrară prin art. 85 arată că iei își păstrează dreptul în conformitate cu legea reangajaților, în timp ce pentru ofițerii invalizi decide că ei vor primi cu precădere *acolo unde cer* câte 5 ha. pământ.

Având în vedere că din ansamblul dispozițiilor din aceeași lege să mai constată că loturile destinate pentru împroprietărirea sătenilor diferă ca

întindere și distribuțiune de loturile date reangajaților după legea lor specială care au o întindere fixă de 7 ha. și indicate anume în ce parte să li se dea. Că legea reangajaților din 1913 pe lângă înlesnirea ce a voit să acorde reangajaților eșiți la pensie, a voit în acelaș timp să colonizeze cu elemente românești regiunile țării cu populațiunea rară destinând pentru aceasta moșiile Statului dealungul Dunărei sau din interiorul Dobrogei, pe când legea Agrară pentru cauză de utilitate națională a expropriat proprietățile rurale în scopul de a spori întinderea proprietății rurale țărănești, împrumetărind sătenii chiar în comuna în care locuiesc. Că de asemenea procedura împrumetărării după legea Agrară este fundamental deosebită de aceea prevăzută de cealaltă lege. Că după legea reangajaților din 1913, Ministerul de război face tabela de repărțire arătând pe care anume din moșiile Statului dealungul Dunărei sau din interiorul Dobrogei urmează să fie împrumetărit cel îndrituit și această tabelă trebuie să fie confirmată de Consiliul de miniștri, pe când după legea agrară împrumetărările se fac de Comitetele locale și Comitetele de ocol care întocmesc tablourile cunumele celor ce au dreptul de a fi împrumetăriți și după care tablou rămas definitiv Casa Centrală—după ce parcelează în mod definitiv prin cadastru terenul expropriat — procedează la împrumetărirea de fapt a fiecăruia dându-le certificate definitive de împrumetărare. Că prin urmare ținând seamă de scopul urmărit de legea de împrumetărare a Reangajaților din 1913 și pe dealtă parte având în vedere îndreptărirea Exproprierei prevăzută de Decretul-Lege No. 3.697/1918 și Legea Agrară din 1921 rezultă din cele arătate mai sus că Jurnalul Consiliului de Miniștri care confirmă tabela de repărțire prevăzută de art. 25 din legea reangajaților, nu poate forma un titlu de împrumetărare pentru reangajații pensionari decât numai pentru moșiile Statului din stânga Dunărei sau din Dobrogea; Că pentru celelalte terenuri expropriate conform legilor agrare din 1918 și 1921 și care au trecut în posesiunea Casei centrale, întru cât acele terenuri sunt destinate împrumetărării sătenilor pentru care au fost expropriate, Casa centrală nu poate fi obligată a destina acele terenuri pentru împrumetărarea reangajaților decât numai în limita disponibilităților ce ea ar avea în comuna în care iei voesc a fi împrumetăriți.

Având în vedere că reclamantul a mai susținut că a fost pus în stăpânire pe terenul din acțiune de către organele Casei centrale, care în urmă l'a deposedat în mod samavolnic.

Având în vedere că deși prin procesul-verbal din 19 Noemvrie 1924 încheiat de agronomul Regiunei a 2-a agricole a județului Gorj, să constată că s'a dat în primirea reclamantului terenul din acțiune, însă acest proces-verbal nu poate constitui un titlu de proprietate care să-i atribuie undrept câștigat cât timp lucrările de parcelare și de măsurătoare ale Cadastrului nu erau încă făcute la această moșie pentru ca să se poată cunoaște în mod cert care este rezerva disponibilă în urma căreia să se facă atribuirea definitivă de loturi celor îndreptățiți și în acelaș timp să se determine și locul fiecărui pe teren.

Că dealtminteri din chiar adresele Casei cen-

trale No. 29.872 din 1924 și 8.190 din 1925 către Consilieratul Agricol Gorj, rezultă că rezerva de 7 ha. din moșia Vădeni s'a lăsat reclamantului în mod provizoriu.

Având în vedere că din adresa No. 3.048 din 1927 a Consilieratului Agricol al județului Gorj, se constată că în urma lucrărilor de măsurătoare și parcelare făcute de Cadastru la moșia Vădeni rezerva disponibilă de teren rămasă Casei Centrale în această moșie este numai de 36 ha cu toate că loturile de împrumetărare pentru săteni a fost reduse la câte 3 ha și la 1 ha. Că aceste 36 ha. au fost rezervate în vederea împrumetărării a 9 reangajați cari au optat pentru această moșie, printre care este și reclamantul V. Ulmet.

Că prin urmare lotul disponibil pe care îl are Casa Centrală în această moșie, pentru reclamant fiind numai de 14 ha și nedeterminat pe teren susținerea reclamantului că a fost deposedat în mod nedrept de către organele Casei centrale este neîntemeiat.

Având în vedere că chiar dacă am considera că Jurnalul încheiat de Consiliul de Miniștri în temeiul art. 25 din legea reangajaților, ar forma pentru reclamant un titlu obligatoriu de împrumetărare în baza căruia poate să revendice terenul din acțiune, încă susținerea sa este neîntemeiată. În adevăr după acest text de lege, Consiliul de Miniștri trebuia să confirme împrumetărirea reclamantului pe terenul specificat în acțiunea de față și pentru aceasta trebuia în primul rând ca ministerul de Război în comun acord cu Administrațiunea publică — în speță Casa Centrală — să stabilească definitiv porțiunea determinată din moșia Vlădeni pe care urma să se facă împrumetărirea. Ori din lucrările dela dosar se constată că nici Ministerul de Război, nici Jurnalul Consiliului de Miniștri No. 153 din 1925 nu atribuie reclamantului terenul din acțiune ci se arată numai că el a solicitat teren în acea comună, solicitare care este aprobată, însă lasă la latitudinea Casei Centrale de a face rezerva terenului unde va găsi cu cale. Că prin urmare nici din acest punct de vedere pretențiunea reclamantului nu este întemeiată.

Având în vedere că din toate cele arătate mai sus reeșind că reclamantul nu are nici un titlu de proprietate în baza căruia să poată să revendice terenul din acțiune, deoarece Jurnalul Consiliului de Miniștri încheiat pe temeiul art. 25 din legea Reangajaților nu este obligatoriu decât pentru moșiile anume arătate în acea lege. Că pe dealtă parte ținerea vremelnică de către reclamant a terenului pe care a fost pus în posesie de agronomul Regiunei a II-a agricole Gorj prin procesul-verbal din 19 Noemvrie 1924, având un caracter de precaritate de oarece până la atribuirea definitivă a loturilor de împrumetărare posesiunea terenului o are Casa Centrală, acțiunea în revendicare astfel cum a fost intentată este neîntemeiată și urmează să fie respinsă ca atare.

Având în vedere că prin al doilea capăt de cerere reclamantul a mai cerut ca pârâșii să fie obligați a-i procura în natură o casă, o coșară, 2 boi, un car, un plug și uneltele agricole de prima necesitate.

Că deși este adevărat că conform art. 31 din legea Reangajaților Ministerul Domeniilor este obligat să procure în contul reangajaților obiectele arătate mai sus, însă această obligațiune este con-

diționată de împrumutarea reangajatului în una din moștile Statului arătate de art. 30 din aceea lege, și cât timp reclamantul nu face dovada că este împrumutat în asemenea condițiuni, cererea sa este neîntemeiată și urmează să fie respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnat: B. Crivetz.

Premiile juridice ale Academiei

Academia Română în sesiunea generală din anul acesta, ascultând rapoartele elogioase făcute de d. Andrei Rădulescu, a acordat lucrărilor juridice următoarele premii:

Din premiul *Asachi* de 50.000 lei a dat:

25.000 lei d-lor V. Dongoroz, avocat; Corneliu Chișeliță, consilier la Curtea de Casație; Ștefan Laday și Decusară, pentru ediția II a *Tratatului de Drept și Procedură penală* de I. Tanoviceanu, lucrare în 5 volume.

15.000 lei pentru lucrarea defunctului profesor Mihail Pașcanu: *Dreptul falimentar român*.

2. Din premiul *Adamachi* de 5000 lei a dat jumătate d-lor Petre Marinescu, avocat și Dem. D. Stoiculescu, decanul Baroului din Craiova, pentru lucrarea *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*.

După cum se vede, și de astă dată constatăm că în special în secțiunea de Istorie și Științe sociale unde sunt aceste premii, cea mai mare parte din ele au fost date operilor de Drept. Nu putem omite de a menționa că această favoare de care s'au bucurat și anul acesta juriștii noștri se datorește stăruitoarei solitudinii a d-lui Andrei Rădulescu, distinsul consilier al Curții de Casație, membru al Academiei.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

PROCEDURA ÎNSCRIERII ÎN FALS ÎN ACTELE AUTENTICE.— ART. 1173 C. CIV.

Conform dispoziției art. 1173 c. civ. r. inscripțiunea în fals este singura cale de atac contra unui act autentic care face deplină credință „erga omnes”. Cu alte cuvinte cuprinsul unui act autentic face probă în justiție până la înscrierea în fals, și numai în cece privește faptele pe cari în mod obligatoriu funcționarul public care instrumentează actul, e ținut să le constate, cum ar fi prezentarea părților, citirea actului, luarea consimțământului părților, semnarea, vizarea, etc. Sunt fapte cari deși figurează și sunt redactate în procesul-verbal de autentificare al actului, cum ar fi: numărarea prețului, predarea obiectului, sinceritatea consimțământului, totuși procedura înscrierii în fals contra acestor constatări ale magistratului nu este aplicabilă¹⁾.

1) Curtea de Apel din București (v. Dreptul No. 36/1927) se exprimă din acest punct de vedere astfel: „În adevăr simulația fiind un fapt străin celor ce magistratul a constatat și părțile cerând să dovedească simulația actului autentic, prin aceasta nu se contestă autenticitatea declarațiilor făcute înaintea judecătorului, ci tind să stabilească neseriozitatea acelor declarațiuni, prin urmare actul nefăcând credință de cât până la proba contrară, în cece privește realitatea și sinceritatea faptelor petrecute între părți, ele au dreptul de a ataca pe cale ordinară ca simulate, dispozițiunile ce actul autentic conține”.

Tot asemenea înscrierea în fals nu poate să fie aplicabilă în cazul când ștersătura sau adaosul sunt făcute printre rândurile unui act autentic, de unde se poate ușor vedea că această adăogire nu se datorește funcționarului public ci este faptul unei părți interesate. (Pothier, *Obligations*, 2, 735 și urm.).

Jurisprudența franceză a mers și mai departe cu restricțiunea procedurii de înscriere în fals; declarând că chiar în cazul când este vorba de a se ataca dispozițiunile autentice dintr'un act instrumentat de către un notar, nu e nevoie de a se recurge la procedura greoaie a înscrierii în fals pentru a se constata că funcționarul public a comis un fals în actul autentic. În acest sens s'a pronunțat Curtea din Rouen în 21 Mai 1915 (*Gaz. Trib.* 1915, 2-e, sem. 2, 394) care având să judece faptul unui notar care autentificând un act a adăogat în mod fraudulos mențiunea de primirea sumei din act, fapt ce în realitate nu avusese loc și din care cauză a fost adus în fața instanțelor judecătorești, Curtea a considerat înscrierea în fals contra acestei mențiuni ca inutilă. Argumentul juridic pe care s'a bazat a fost tras din principiul general că: dolul și fraudă pot fi constatate direct și oricând de judecătorul fondului ca să stabilească caracterul fraudulos al unui act juridic. În acelaș sens s'a pronunțat Casația franceză (Ch. Civ. 5 D-c 1906, *Revue critique* 1906 p. 73); tot în acest sens, Charmont, *Examen doctrinal Revue critique*, 1909 p. 1513. V. de asemenea Toulouse 5 Aout 1896, Sirey, 97, 2, 65 — *Répp. pour le droit belge, Revue* 1910 p. 213. Cass, 1869. Sirey, 69, 1—227 (v. de asemenea Caen, 2 Dec. 1854, Sirey 57, 1, 346. Cf. Garsonet, 2-e ad., t. II, No. 347, care admitând ca și Curtea de Rouen aceiaș soluțiune, decid că partea interesată poate să nu recurgă la înscrierea în fals chiar când părțile nu sunt de acord pentru a admite falsul sau inexistența faptului constat de funcționarul public.

I. S.

BIBLIOGRAFIE

A APĂRUT:

„STUDII JURIDICE“

VLUMUL II

DE

N. GEORGEAN

JUDECĂTOR DE ȘEDINȚĂ LA TRIBUNALUL ILFOV

Volum de 350 pagini, tipărit pe hârtie velină

CUPRINZÂND:

Studii de Drept Civil, Procedură Civilă, Drept Penal, Procedură Penală, Drept Comercial.

PREȚUL 250 LEI.

Comenzile întovărășite de cost, la care se mai adaugă suma de 15 lei pentru transport recomandat, se vor adresa autorului în București, str. Verde No 3 prin Strada Doctor Felix, precum și la Administrația Revistei Judiciare „*Curierul Judiciar*” București, Str. Artei No. 5, Librăria Socec și Librăria Alcalay.

Librăriile se vor adresa direct autorului, având un rabat de 20%